

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pėnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienijose Valstijose \$1.50
Kitose Vičpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 25

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Birželio (June) 21, 1935.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVI

NRA Istatymas Prailgintas Angliakasių Streikas Atidėtas

PREZIDENTAS PASIRASĖ NAUJĄ NRA ĮSTATYMĄ.

Washington, D. C. — Praeitą savaitę abejį kongreso rūmų pravedė ir pasiuntė prezidentui pasirašyti naują NRA įstatymą. Šis NRA visiškai naujas, be kodų ir be jokių įmonės privalumų įsakymų. Palikta vien nurodymai, kad krašto įmonės laisvu noru neprivalomuoju tarpusaviu sutarimu palaikyti seniau vykdytas darbo valandas mokėtų už darbo atlyginimą geresnes algas ir toliau varžyti vaikų darbą.

Visų, tačiau, yra pripažinta, kad naujasis NRA yra tik vieni senoji NRA griaučiai. Jis yra paremtas ne konstitucijos, bet visuomenės opinija. Vyriausybė ir toliau vykdyt krašto atstatymo programą ne su įstatymais, bet su visuomenės parama.

Tai atlikęs, kongresas darbuosis pervartyti socialės apdraudos bilij.

NRA gi bilij prezidentas Rooseveltas jau pasirašė ir nuskyrė jo vykinimui atitinkamus viršininkus — administratorių Leon C. Marshall ir jo padėjėjų — George Berry. Šis NRA įstatymas veiks iki 1 d. balandžio, 1936 m.

ANGLIAKASIŲ STREIKAS ATIDĖTAS.

Washington, D. C. — Praeitą sekmadienį, birželio 16 d., turėjo prasidėti minkštųjų anglių kasyklų streikas. Bet į šį reiką įsikišo prez. Rooseveltas, kuris sušaukė į Baltuosius Rūmus angliakasyklų savininkų ir angliakasių unijos atstovus ir pasitarus su visais, paskelbė, kad angliakasių streikas atidėtas iki birželio 30 dienai.

Amunicijos Sprogime Užmušta Daug Žmonių

Berlynas. — Praeitą savaitę, netoli Berlyno Reinsfordo miestely esančiuose Wesfalian Anhalt amunicijos fabrikuose įvyko labai didelis sprogimas. Spėjama, kad nemažiau 50 žmonių užmušta ir tūkstantis sužeista. Sprogimas buvo neapsakomai baisus. Kelių dešimtų mylių apylinkėje sudrebėjo gyvenamųjų namų langai. Arčiau esantieji budinkai sugriuvo. Fabrikai pavirto griuvėsiais. Štai kaip pasakoja apie nelaimę to miesto majoras: „Apie 3 val. popiet visas miestas sudundėjo. Iš oro pradėjo kristi išneštos į padangius griuvėsiai. Visas miestas apgaubtas tirštais, juodais, troksinančiais dūmais. Buvo šurpų. Bet tai tik pradžia... Neužilgo pasigirdo eilė naujų sprogimų. Leidaisi fabrikų link... Apie 8:30 val. vakare iškilo dar vienas smarkesnis už visus kitus sprogimas. Fabrikų centras virto tikruoju pragaru. Nuo šio sprogimo visas miestas ir apylinkės labiausiai nukentėjo.“

Sunaikintuose fabrikuose dirbo apie 9,000 darbininkų, tarp kurių žymus skaičius buvo jaunų moterų. Darbai ėjo die-

Kaip Kaunas Ko- voja su Nedarbu

Lietuvoje didelio nedarbo klausimo nėra. Žmonės norintieji dirbti ir bent kukliam pragyvenimui uždirbti darbo beveik visada susiranda. Tiesa, žiemos metu bedarbių skaičius miestuose žymiai didesnis, negu vasarą. Anksčiau, kol nebuvo ekonominių sunkumų ir kol buvo gyva miesto statyba, vasaros metu keli šimtai žmonių gauna darbo prie miestų tvarkymo, gatvių grindimo ir tt. Reikia pažymėti, kad Kaune bedarbių skaičių padidina žmonių veržimasis iš kaimų į miestus. Mat, manoma, kad mieste galima gauti lengvesnių ir pelningesnių darbų.

Su tokiu kaimo darbininkų veržimusi į miestą, Kauno miesto savivaldybė pradėjo griežtesnę kovą. Ji paskelbė įsakymą, kad Kaune darbo galės gauti tik tokie žmonės, kurie Kaune yra išgyvenę nemažiau, kaip 3 metus. Toks veržimasis iš kaimo į miestą yra nesveiką, nes Lietuvoje ukininkams vasarą darbininkų net trūksta. Esamiems bedarbiams savivaldybė darbo gana gerokai parūpina. Dabar tvarkomi Kauno kalnų slaitai, stiprinama Nemuno ir Nerisės santaka, medžių ir asfaltu grindžiamos gatvės ir tt. Kauno miesto savivaldybės darbininkai per dieną uždirba apie 3—4 litus.

Žemės Ukio Paroda Kaune

Šį rudenį, apie rugsėjo mėn. vidurį žemės ukio ruma Kaune ruošia žemės ukio parodą. Ankstyvesnė žemės ukio parodaose daugiau dėmesio buvo kreipiama gyvuliams ir įvairioms firmoms su žemės ukio mašinomis. Šiemet, priešingai, bus dedamos pastangos kiek galint ryškiau atvaizduoti smulkesnes ukio šakas, pievų kultūrinimą, linų uki, namų pramonę, namų ruošą ir statybą — žodžiu, visa tai, kas šiuo metu mūsų žemės ukio gyvenime pasireiškia platesniu mastu. Parodoje numatyti šie skyriai: paukštinkystės, sodininkystės, daržininkystės, tabako, vaistinių augalų, kalinių žvėrelių, jaunųjų ukininkų ratelių, namų pramonės, namų ruošos, amatų, pievų pelkių gerinimo, žemės ukio tyrimo ir statybos.

PEDAGOGINIŲ INSTITUTŲ ĮSTATYMAS.

„Vyriausybės žiniuose“ jau paskelbtas pedagoginių institutų įstatymas. Pagal naują įstatymą pradžios mokyklų mokytojai bus rengiami tik šiuose institutuose. Mokamąjį personalą sudarys: direktorius, inspektorius, lektoriniai ir asistentai. Į naują kuriamą institutą, kuris bus atidarytas nuo 1935—1936 mokslo metų pradžios, kandidatais bus priimami baigę aukštesniasias mokyklas, arba asmens, turį pradžios mokyklų mokytojų vardą ir nemažiau kaip 5 metus pedagoginės praktikos.

KLAIPĖDOS VOKIEČIAI SUSIVIENIJIMO RINKIMAMS.

Klaipėda. — Klaipėdos krašte sudaryta vieningas vokiečių frontas, kad ateinančiuose šį rudenį rinkimuose nugalėtų krašto lietuvių. Visos keturios vokiečių partijos susivienijo ir išstatė grynai vokišką kandidatų sąrašą.

Lietuvoje Tikrins Valdininkų Turta

Dabnai Lietuvoje išgirstama apie įvairius išieškojimus arba kuriuos nors kitus neteisėtumus. Gi išieškojimai prieš jų negražių darbų aikštėn iškelti labai plačiai gyvena arba umai pralobsta. Per trumpą laiką išdygsta puošnūs namai, įsigijami dvarai ir tt. Šia proga reikia pažymėti, kad Lietuvoje valdininkų algos yra nedidelės. Vien iš algos didesnių turtų įsigyti ir, tai, gali įsigyti tik taupūs augstesni valdininkai, gaudami geresnius atlyginimus. Bet turint įsigyti reikia ilgėsiu laiko, didelio taupumo ir pan. Del staiga pralobusių valdininkų Lietuvos visuomenėje sklinda dideli pasipiktinimai, visoki įtarimai.

Šiai negerovei užkirsti kelią, dabar yra parengtas tam tikras įstatymas. Tuo įstatymu, visi ne pagal savo uždarbius įsigijusieji turtą, turės įrodyti kokiomis pajamomis jų turtas įgytas. Jeigu pasirodytų, kad turtas įgytas nešvari būdu (imant kyšius, vagiant valdžios bei visuomenės turtą ir tt.), tai jis bus atimtas valstybės naudai, o jo savininkas — patrauktas atsakomybėn. Šiuo įstatymu norima Lietuvoje galutinai išnaikinti valdininkų kyšininkavimą ir nesąžiningumus. Tsb.

Laivų Susisieikimas Klaipėda-Palestina

Netrukus numatoma žymiai praplėsti Lietuvos ir Palestinos prekybos santykius. Šiam reikalui bus įsteigti oficialūs Lietuvos-Palestinos prekybos ruma ir Lietuvos banko skyrius Palestinoje. Taip nusistatyta pralaužti vienintelę mūsų eksporto į Palestiną kliūtį — brangių prekių transportą. Todel numatoma jau artimiausioje ateityje įsteigti tiesioginį laivų susisieikimą tarp Klaipėdos ir Palestinos. Šis laivų susisieikimas busiųjų organizuotas dalyvaujant stambioms eksporto bei importo organizacijoms. Tiesioginio laivų susisieikimo tarp Klaipėdos ir Palestinos reikalui jau vedamos derybos su užsienio firmomis.

FRANCIJA PRISIBIJO VO- KİETIJOS KARO LAI- VYNO.

Paryžius. — Anglija sutinka, kad Vokietijos karo laivyno dydis siektų 35 nuosimius Anglijos laivynui. Pasiekus tokį augtumą, Vokietijos laivynas lyginsis 80 nuosimius Francijos karo laivynui. Todel Francijos politikai dabar nusigandę, nes jie įsitikinę, kad tuomet Vokietija negalėjusiai viešpataus Šiaurės Juroje. Francija nenori, kad Vokietija bent kur būtų susistiprinusi ir todel del šio įvykio narimauja.

Pranešimas Lietu- vos Laisvės Pasko- los Bonų Reikalu

„Vyriausybės žiniuose“ Lietuvos Laisvės Paskolos bonų reikalui paskelbė įstatymo pakeitimą, kuriuo numatoma, kad bonų turėjimas, kurie nustatyti terminu nepristato bonų apmokėti, palukanų mokėjimas pratęsiamas ligi dešimties metų. Palukanų bus mokama, kaip ir ligi šiol, 5% kasmet.

Kitais žodžiais tariant, šiuo pakeitimu suteikiama bonų turėtojams galimybė, pradedant šiuo metų liepos mėn. 1 d., pagal norą, prinkusius bonus kuriu laikui pasilaikyti ir pasinaudoti mokamomis palukanomis, kurias Lietuvos Pasiuntinysbė Washingtono, kaip ligi šiol taip ir ateityje, apmokės senąja tvarka. Šiuo vyriausybės patvarkymu suteikiama gera prega kiekvienam Lietuvos Laisvės paskolos turėtojui neskubinti prinkusį boną iškeisti, bet tą iškeitimą atidėti ilgesniam laikui (ligi 10 metų), imant palukanas.

Lengva matyti, kad toksai patvarkymas yra abipusiai naudingas ir todėl pageidaujama, kad bonų savininkai šia proga pasinaudotų. Apie tai, kuriuo būdu bus mokamos palukanos aktyvaizdoje išsibaigusiu kuponų, bus pranešta kiek vėliau.

Lietuvos Pasiuntinysbė.

Karo Muzėjus Nau- jose Patalpose

Karo muzėjaus ekspozitai į Vytauto Didžiojo muzėjaus patalpas buvo baigti perkelti jau prieš keletą savaičių. Karo muzėjus naujose patalpose užėmė dešimtį salių. Senose karo muzėjaus patalpose ekspozitai buvo labai sukimšti. Jie del to nedarė tokio įspūdžio, kokį galėjo daryti, dabar karo muzėjuje jau erdvu. Dideli tvarkymo darbai tuo tarpu vykdomi ir karo muzėjaus sodely. Sodelis naujai išplanuotas ir įrengiamas tikrai kultūringai.

Varpų muzika į muzėjaus bokštą bus įkelta liepos pradžioje. Ligi šiol buvo tik devyni varpai, dabar bus 28, visi naujai nulieta Belgijoje. Naujieji varpai kaštavo 30,000 litų. Jais galima bus paskambinti gana sudėtinga melodijais. Kiekvieną dieną varpais bus skambinamas tautos himnas, giesmė „Marija“ ir „Lietuviai, esame mes gimę“.

PAMINKLAS VYSKUPUI VALANČIUI.

Vyskupas Valančius visoje Lietuvoje yra labai gerbijamas ir mylimas. Jo vardą ir darbus gerbia visų pažiūrų, visų luomų ir net visų tautybių Lietuvos gyventojai. Ir iš tiesų, jo dideli darbai verti visų pagarbos. Lietuvos visuomenė, minėdama didžiojo vyskupo mirties 60 metų sukaktuves ruošias jam pastatyti didelį paminklą. Šis paminklas bus statomas Kaune, Rotušės aikštėje. Miesto savivaldybė paminklui statyti davė žemės sklypą. Paminklas bus baigtas ateinančiais metais.

Žiaurus Vilniaus Krašto Lietuvių Užpuolimas

Lenkų užgrobtame Vilniaus krašte, Lydos apskrityje, yra lietuviškas Kalesnykų miestelis su lietuviškais apylinkėmis. Miestelyje ir apylinkėse iš 3,000 gyventojų, apie 2,600 lietuvių. Tačiau pamaldos bažnyčioje laikomos tik lenkiškai ir tuo lietuvių skriaudžiam. Gegužės mėn. pabaigoje Kalesnykų lietuvių pergyveno žiaurų ir viešą lenkų užpuolimą. Tuo laiku Kalesnykų parapija aplankė Vilniaus arkivyskupas Jaltbrzykowski. Po pamaldų į kleboniją einantį arkivyskupa apsupo minios lietuvių ir dekuodami jam už atsilankymą jų parapijoje, ėmė prašyti, kad bažnyčioje būtų leidžiama melstis ir lietuviškai. Čia pat arkivyskupas buvo įteiktas parapijiečių prašymas su 2,000 lietuvių parašais. Bet lenkiškųjų organizacijų nariai, išgirde tokį prašymą, ėmė garsiai šaukti, rėkti ir net plusti. Arkivyskupas paprašė, kad truksmaujanantieji nutiltų, nes kai kalbėjo lenkai, tai lietuvių jokio trūkumo nekėlė. Tačiau truksmauriai vietoj nutilti, ėmė ginčytis su arkivyskupu. Tuomet arkivyskupas griežtai pareiškė, kad čia ne mitingas ir todėl išsiskolėliai turėtų nusiraminti. Bet jie vistic nenuitė. Nežiūrėdami, kad šono trūkumo, lietuvių arkivyskupui viską ramiai išdėstė. Arkivyskupas pasakė, kad lietuviškų pamaldų įvesti be šv. Tėvo sutikimo jis negalės, tačiau iš savo pusės pasistengsias Kalesnykiečių prašymą patenkinti.

Kai arkivyskupas su kunigais nuėjo klebonijon, apie kleboniją susikimšusios lenkų katalikiškųjų organizacijų moterys ėmė rėkti, kad neva jas lietuvių stumda, muša. Istikrųjų tai buvo tik provokacija dirvai paruošti. Pasirusę lenkai lietuviškas Kalesnykų miestelį tada šoko prie lietuvių ir ėmė juos baidyti. Lietuviai iš vieno tokio karštuolio atėmė tokį peilį ir nunešė parodyti arkivyskupui, kuris pasmerkė užpuolikus. Bet tai nieko nepadėjo. Lietuviai ir toliau buvo puolami iš visų šonų. Ina lužti, traskėti klebonijos tvoros ir iš visų šonų į lietuvių pasipila akmenys.

Dideliam sumišimui kilus, arkivyskupas išėjo malšinti, bet jo nepaklausė „krakusai“ ir lenkų jaunuoliai, kurie dar labiau įsikarščiavę ėmėsi „darbo“. Ir tik pradėjus skambinti varpais, truksmas apirio. Lietuviai, nenorėdami dar kartą būti užpultais bažnyčioje, ir matydami vis didėjančius grąsinimus, visai bažnycion nėjo, o skirstėsi namon.

Keliolika lietuvių buvo sužalota peiliais ir keli sukrūminti akmenimis. Patsai arkivyskupas buvo stebėtojas to užpuolimo, tačiau išanksto suorganizuotos mušėjų gaujos jis, žinoma negalėjo suvaldyti.

Nors arkivyskupas ir išvažiavo, lietuvių savo prašymų įteikti daugiau jau niekam negali, bet žiaurusis neturėjimas vis dar nesibaigia. Tai vienoje, tai kitoje vietoje jie užpuolami su akmenimis, gaudami grąsinimų, kad savo prašymų iš arkivyskupo atsiimtų, nes, esą busiųjų gerai išvartus kailis ir panašiai. Lietuviai laikosi labai kultūringai ir šaltai. Lenkų įsiutimas toks didelis, kad jie net spiaudo pro šakilių praeinančius lietuvius. Ir viskas tas dąsi akupuotame mūsų Vilniaus krašte... Tsb.

Amerikiečiams Įdomi Knyga

Lietuvos literaturoje vertingesnių senesnės kartos veikėjų atsiminimų dar mažai tėra. Lietuvos laikraščiai vis pranešdavo, kad netrukus knygų rinkoje pasirodys žinomojo Lietuvos veikėjo Mardyno Yčo atsiminimai. Jų buvo laukta su susidomėjimu, nes autorius išviesė karą ir karo metu buvo labai žymus lietuviško darbo organizatorius bei vadovas ir todėl turi ką papasakoti. Ir išties, jo pirmoji atsiminimų knyga (viso bus keturios knygos), yra įdomi ir vertinga. Jis aprašo Lietuvos gyvenimą prieš pat Didįjį karą, savo ir Dr. J. Basanavičiaus kelionę į Ameriką Tautos Namų Statybai aukoms rinkti, Rusijos Duma posėdžių ir įtemptą nuotaką prieš pat Didįjį karą. Toliau M. Yčas žada dar aprašyti jo visą veiklą Didžiojo karo metu, lietuvių gyvenimą, Lietuvos nepriklausomybės atgavimą ir Lietuvos gyvenimą ligi steigiamojo seimo. Šie atsiminimai yra įdomesni už jomiausius romanus ir del to Lietuvoje turi didelį pasisekimą.

M. Yčas didelę šios knygos dalį skiria aprašymui savo kelesnės 1913 metais su Dr. Basanavičium po lietuvių koloni-

tas Amerikoje. Tais aprašymais nušviečiamas prieškarinis amerikiečių visuomeninis gyvenimas bei veikimas; įvairiais atsitikimais suminėta daugybė Amerikos lietuvių veikėjų ir pan. Knyga didelio formato 240 puslapių, paveiksluota, labai gražiai išleista. Kaina Lietuvoje 5 litai. Kas Amerikoje šią knygą norėtų įsigyti gali parašyti laisktų (Kaunas Martynui Yčiui) ir knygą gaus per pašta, ją atsiimdamas sumokės vieną dolerį.

Ekskursijoms Stotis Kaune

Kasmet į Kauną iš viso krašto ir iš užsienio atsilanko gana daug ekskursijų. Jų kultūrinė reikšmė yra gana didelė, nes žmonės pamato žymiausias Lietuvos mokslo, meno ir pažangos vertybes. Tačiau ligi šiol Kaune ekskursijos neturėdavo kur sustoti ir nakvoti. Jos buvo apgyvendinamos mokyklose. Dabar Kauno miesto savivaldybė sumanė įrengti ekskursijų stotį, kur duotų visus patogumus ir poilsį į Kauną iš viso krašto atvykstantiems žmonėms. Stotis dar šiemet bus įrengta.

TEVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — ko respondencijos, citės, pranešimai ir tt., naikina ir autoriams negrąžina, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

KLAIDINGOS IŠVADOS

Vienos SLA. kuopos pereinimo Seimo delegatų prisirišimo „Tėvynei“ Redakcijai protesto rezoliuciją, kuria smerkiama SLA. Pildomoji Taryba už vykinimą pereinimo Seimo nutarimu priimtų konstitucijos pataisų ir papildymų ligoje pašalinti mokėjimo reikalais. Delegatai nepatenkinti tuo konstitucijos patvarkymu, kad nariui pilna pašala mokama tik vienu atveju. Jie patiekia savo protestą štai kokia išvada pasiremdami.

„Pildomoji Taryba veikia sulig naujos konstitucijos, kurios dar nėra ir moka ligoje pašalpas sulig naujos konstitucijos, kurioje tokio skyrus nicker nesiranda. Pareikalavus iš Centro tos naujos konstitucijos, gauti atsakymą, kad apdraudus departamentai dar nėra priėmę naujos konstitucijos. Tai kyla klausimas: jei valdžia dar nėra priėmus naujos konstitucijos, tai kaip Pildomoji Taryba gali veikti sulig tos netikios konstitucijos? Pagaliau, kas Pildomąją Tarybą įgalioja ta visą neapkenčiamą konstituciją taisyti? SLA. 38 Seimas tik išrinko Istatų Komisiją, į kurią įėjo adv. A. O. Salma, kun. M. Valadka ir V. Smulkštis del naujos konstitucijos sutaisymo. Kas tą naują konstituciją užgyrė, kad Pildomoji Taryba sulig jos veikia? Ar ją užgyrė dabartinė Istatų Komisija?“

Kadangi šios rezoliucijos autorium yra senas SLA. veikėjas ir buvęs Seimo delegatas ir kadangi po šia rezoliucija pasirašo ir kiti tos pačios kuopos delegatai, dalyvavę pereinam Seime, tai pravartu gerb. SLA. veikėjams nurodyti jų klaidingas išvadas ir padiskutuoti jų statomus klausimus. Be to, yra ir daugiau SLA. veikėjų, kuriems vis nesuprantama, kuo remdamosi Pildomoji Taryba vykina pereinimo Seimo nutarimais pataisytus SLA. konstitucijos paragrafus, kuomet dar laukiama valstijų apdraudus departamentų užgyrimo pataisytai konstitucijai.

Pirmiausiai gerb. SLA. veikėjai turi atminti, kad ne valstijų apdraudus departamentai Susivienijimui valdomosi taisyklės gamina bet SLA. Seimai. Valstijų apdraudus departamentai gali pasipriešinti tik tokiems fraternalių organizacijų seimui priimtiems įstatymams, kurie būtų priešingi valstijų apdraudus įstatymams. Bet pereinam SLA. Seimui konstitucijos pataisymus ir papildymus priėmę tokia Istatymų Komisija, kurią sudarė du advokatai ir vienas fraternalus apdraudus žinovas, todėl jokių apsilankimų su įstatymais negalėjo būti ir be abejonės nėra.

Todel ir dabar laukiama ne pataisytų ir papildytų konstitucijos paragrafų užgyrimo, bet užgyrimo naujų apdraudus skyrių, kurie yra naujas dalykas Susivienijime. Apdraudus departamentams nesvarbu kiek Susivienijimas išgali ligoje pašalpas mokėti savo nariams sulig jų sumokamų duoklių. Departamentams svarbu tas, ar įvedami nauji apdraudus skyriai yra tinkamai aprūpinti duoklėmis ir kitais patvarkymais, kad kiekvienam to skyrus nariui būtų garantuota apdrauda sulig jų skyrių nurodymo. Ir todel tokių naujų skyrių užgyrimas būtinas. Jei pasirodytų, kad tokie skyriai nėra tinkamai aprūpinti narių duoklėmis ir kitais patvarkymais, tai apdraudus departamentai gali įsakyti Pildomajai Tarybai jų nevykinti iki sekamo Seimo, duodant pro-

ga Seimui juos pertvarkyti sulig departamentų nurodymo.

Tačiau visi kiti nauji patvarkymai, kurie liečia senuosius apdraudus skyrius ir pašalpas skyrių, jie įėjo galen su šiu metų sausio 1 dieną, nes taip SLA. konstitucija patvarko. Tie visi patvarkymai yra priimti pereinam Seime ir jų niekas negali atmainyti iki sekamo Seimo. Todel mums daugiau nei nuostabu, kuomet net trys pereinimo Seimo delegatai klausia: kas priėmė SLA. konstitucijos naujus pašalpas skyrius patvarkymus? *Vienbalsiu nutarimu pereinam SLA. Seimas juos priėmė!*

Pereinimo Seimo išrinkta Istatymų Komisija neturi jokios teisės užgirti ar neužgirti tų konstitucijos patvarkymų, kuriuos Seimas priėmė. Komisija Seimas išrinko tam, kad konstitucijoje nurodyta tvarka SLA. nariai ir kuopos galėtų pasiulyti įvairius įnešimus sekamam Seimui, kuriuos Istatų Komisija sutvarko ir jų teisėtumą sulig veikiančių valdiškų įstatymų Seimui nurodo. SLA. Seimų nutarimai yra galutiniai ir jokia komisija, nei Pildomoji Taryba negali tų nutarimų nei atmeti, nei užgirti ir visi SLA. nariai ir viršininkai tuos nutarimus privalo pildyti.

Kol nauji apdraudus skyriai apdraudus departamentų nėra užgirti, tol ir naujai pertaisytos konstitucijos negalima spausdinti. Rolo kiekvienas SLA. narys turėtų suprasti, kad konstitucijos atspausdinimas surištas su nemažomis išlaidomis, todėl prisiema laukti ką pasakys apdraudus departamentai sulig naujų skyrių įvedimo, kad vėliau nereikėtų iš naujo konstituciją spausdinti ir vėl iš naujo tokias pačias konstitucijos spausdinimui išlaidas panešti. Tik delto iki šiol naujai pertaisyta konstitucija neatspausdinta. Tačiau neabejojame, kad gerb. SLA. kuopos galėtų gauti iš SLA. Centro pertaisyti pašalpas skyrius patvarkymų nuotraukas ir jomis galėtų vadotis iki bus atspausdinta naujai pertvarkyta konstitucija.

Mažiau priekabių ieškome ir daugiau gerų norų parodykime, o tuomet nereikės klaidingomis išvadomis vaduotis. Taip elgdamiesi daugiau pasitarnausime savo organizacijai labai ir išvengime visokių nesupratinčių organizacijos darbų fronte ir mūsų pačių tarpe.

HITLERININKŲ INSINUACIJOS

Naujos Vokietijos hitlerininkų insinuacijos prieš Lietuvą vėl pasikartojo. Šiuo sykiu Vokietijos hitlerininkai pasauliui skelbia, kad esą Lietuvos vyriausybė gabenanti iš Didžiosios Lietuvos daug perėjimų ir rengianti juos balsavimui sekamuose Klaipėdos krašto seimelio rinkimuose, kuomet tuo pačiu laiku esą stengiamasi atimti balsavimo teises tikriems krašto gyventojams vokiečiams. Šitas insinuacijas paskelbė pusiau oficialūs Berlyno šaltiniai.

Matoma ir patys hitlerininkai spėja, kad negirdėtu savo akyplesiškumu prieš Lietuvą jie nustatė Klaipėdos krašto protaujančius gyventojus prieš save ir kuomet dabar jų lizdai Klaipėdos krašte išdraskyti, tai nesitiki gauti tiek balsų, kiek gaudavo praeityje ir todel išanksto rengia dirvą savo smukimo pateisinimui. Nežiūrint kaip bešališkai Lietuva nesielgs Klaipėdos krašto seimelio rinkimų reikalu, Vokietijos hitlerininkai vistiek Lietuvą kaltins ir visokių priekabių ieškos. Toks jau akyplesiškų vokiečių budas. Jų tikslas aiškus: kurstyti Klaipėdos krašto gyventojus prieš Lietuvą ir dėti visas pastangas tą kraštą nuo Lietuvos atplėsti.

Iš kitos pusės, šiu rinkimų išdavas daug reikia hitlerininkų prestižui tiek namie, tiek ir užsieny. Jei vokiečių balsai šiuose rinkimuose sumažėtų, tai hitlerininkams būtų smugis netik Klaipėdos krašte, bet ir kitur, nes reikėtų kad patys vokiečiai tolinasi nuo hitleri-

ninkų. Tas abejonės paskatintų ir kitus kraštus, kurie bijosi hitlerininkų, drąsiau išeiti prieš jų akyplesiškumą.

Be abejonės, tie hitlerininkų išmisalai jaudina tarptautinių santykių priekyje stovinčius diplomatus. Juk niekas negali pasakyti kokia ir kokioje vietoje kibirkštis gali uždegti pasaulinio karo gaisrą. Ir tokiomis savo elgesiais hitlerininkai gali išprovokuoti karą su Lietuva, kuris gali būti ta kibirkštis.

Be abejonės Lietuvos vyriausybė laikysis rimtai ir teisėtai praves Klaipėdos krašto seimelio rinkimus. Tačiau Klaipėdos krašto lietuviai ir Lietuvos visuomenė turėtų bendradarbiauti. Niekas negali uždrausti Lietuvos visuomenei gelbėti Klaipėdos krašto lietuviams šiuos rinkimus laimėti. Tikrų vokiečių Klaipėdos krašte yra tik apie vienas penktadalis visų gyventojų. Kiti šio krašto gyventojai yra suvokietinti lietuviai ir tautiniai gyvi lietuviai. Todel visos lietuvių tautos pareiga bandyti atgaivinti tautiniai mirusius lietuvius. Prie tinkamų pastangų, mums rodos, apie pusę hitlerininkų užmačias palaikiusių ir suvokietintų lietuvių būtų galima grąžinti atgal prie lietuvių.

Šie rinkimai labai daug reiškia Lietuvai ir todėl kiekvieno lietuviu pareiga jais domėtis ir gelbėti visomis išgalėmis klaidpėdiečiams, kad lietuviai juos laimėtų. Kartą ant visados Vokietijos militaristai turi įsitikinti, kad jų užmačias palaikančioji vokiečių mažuma Klaipėdos krašte nieko nereiškia.

MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Su šiuo birželio mėnesiu baigiasi visų Amerikos mokyklų mokslo metai ir milijoninė mokinių armija paleidžiama vasarinėmis atostogoms. Kartu su šiu mokslo metų pabaiga šimtai tūkstančių mokinių ir augstųjų mokyklų studentų baigia mokslą. Pradžios mokslas, kuris visame krašte yra priverstina pareiga, šiandien Amerikoje beveik nieko nereiškia. Šiandien jau net paprasčiausiose darbuose reikalaujama turėti vidurinių mokyklų pabaigimo išsilavinimą. Todel tėvai kad ir sunkiausomis išgalėmis privalo duoti progos savo vaikams baigti bent vidurinį mokslą (high school). Nes kitaip jaunuoliai pasmerkti tik paprasčiausiems juodiems darbams ir labai apribojamos jiems galimybės net didžiausiomis pastangomis išsimušti į geresnius ir pelningesnius darbus.

Tačiau laimingiausi yra tie jaunuoliai, kurie turi progos augstuosius mokslus baigti. Tokiems atidaro plačiai durys ir visą gyvenimą ir jie turi neribotas išgales laimingesnės, šviesesnės buklės sau siekti. Augstuosius mokslus baigusių turi visokias progas sau ir kitiems naudingai pasitarnauti, nes jie gyvenime pasiekia tokios pozicijos, kuri iškelia juos virš tų milijonų žmonių, neturėjusių išgalių augstosio mokslo pasiekti.

Kiekvienas augstąjį mokslą pasiekęs žmogus pastojai savistoviai savo gyvenimo ir ateities kūrėju ir tik nuo jo paties pastangų priklauso jo pasisekimas gyvenime. Todel nei vienas jaunuolis neturi pasitenkinti vien tuomi, kad jis gavo augstosio mokslo užbaigimo diplomą. Bent kurioje srity augstosio mokslo užbaigimas dar nereiškia galutinę išsilavinimą pasiekimą. Profesionalis mokslas paprastai aprėžtas tik tam mokslui prigulinėios specialybės ribomis ir visapusio plataus išsilavinimo labai mažą suteikiamą.

Kiekvieno pirmiausia pareiga nuodugniai išstudijuoti praktiškojo gyvenimo reikalavimus ir visomis išgalėmis siekti kuoplačiausio išsilavinimo visais žvilgsniais. Tik tokiu keliu eidamas augstąjį mokslą baigęs jaunas žmogus mokės savo įgytas žinias naudingai sau ir kitiems sunaudoti ir savo profesijos viršūnių pasiekti. Be to, pirmiausioje vietoje turi būti vaduojamasi žmoniškumui visose santikiavimuose su kitais žmonėmis.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. V. A. ŠIMKUS,
3343 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti
stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antraštu.

ANEMIJA LAIKE NEŠTUMO.

Rašo Dr. V. A. Šimkus.

Bėgyje paskutinių kelių metų apie anemiją bei mažakraujystę labai daug patirta. Anemija reiškia nedateklų hemoglobino (geležies) arba raudonųjų kraujo celių kraujyje.

Anemija gali atsirasti bile kada ir gana nemaloni liga. Pas neščias moteris gi sudaro kur kas rimtesnį dalyką.

Mažakraujystė prasideda paprastai iš lėto. Moteris jaučiasi silpna ir abelnai atrodo nekaip. Kadangi tas įvyksta del neštumo, tad dauguma mano, kad tas yra menkniekis, taip jau turi būti ir viskas užsibaigs gerai. Bet nevisada laimingai užsibaigia. Anemijai esant kur kas dažniau pasitaiko kraujaplūdžiai po gimdymo. Kraujaplūdžiai po gimdymo ir pas sveikas moteris esti rimtas ir keblus dalykas, pas mažakraujas juo labiau. Viena, kraujo ir taip mažai tėra, o kita kraujo plūdimas labai sunkiai duodasi sustabdyti. Mirties atsitikimų tais atvejais labai daug.

Esti keletas rusių mažakraujystės pas neščias moteris. Dažniausioji rusis buna del geležies stokos maiste, arba vidurių nepajėgimo sunaudoti geležies, nes skilvio veikmė ir syvų gaminimas laike neštumo esti kur kas silpnėsi. Taip buna pas daugumą neščių moterų. Paskutiniams gi keliais mėnesiais ir greitai augęs vaikas naudoja daug geležies.

Taigi labai svarbu bėgyje paskutinių trijų neštumo mėnesių vartoti maisto, kuris apščiai turi geležies, arba kai kuriais atsitikimais ir vaistų sudarytų iš įvairių geležies druskų.

Yra atsitikimų, kad mažakraujystė ir abelnas silpnumas išsivysto iš taip sakant priversto badavimo. Valgyti nieko negali, darosi koku, o ką ir suvalgo tą išvemia. Tirštos seilės nuolat bėga, burnoje ir gerklėje veliasi, net ir miegas del to neįmanomas. Iš sveikos drutos moters į keletą mėnesių pasidaro išblyskusi, sunykusi. Buna atsitikimų, kad norom nenorom vienas tik išėjimas bėlieka, tai persileidimas, o ir tas nusilpusiai moteriai sunkiai atsieina. Vienok gerai prisilaikant, patyrusiam šioje srityje gydytojui prižiūrint, dalykas galima šiek tiek pagerinti. Reikia išsėtis kaip galima ilgiau iš ryto, pusryčius valgyti lovoje ir po pusryčių pasilikti lovoje valandą kitą. Tas gelbsti užlaikyti maistą. Maistą gi pati ligonė dažnai greičiau pritaiko, kuris laikosi skilvyje.

Buna mažakraujystė ir del infekcijų ir ligų. Tulos infekcijos neaiškios ir sunkiai surandamos. Randama sugedusių dantų, tonsilų, tulžies ir inkstų įlegimo ir tt. Šitie neatekliai reikalauja tam tikro prižiūrėjimo ir gydymo.

Apskritai gi imant anemijai besivystant laike neštumo reikia vengti sunkių darbų, nuovargių, rūpesčių ir vartoti maistingą maistą, ypač kurie turi daug geležies, kaip tai: mėsa, kiaušinius, pupas, žirnius, slyvas, spinakus ir apskritai žaliosios spalvos žalesius.

Kaip Bus Sutikta Lituanica II Kaune

Lietuvoje jau visu nekantrumu laukiama garbingojo A. gaus informaciją iš Londono. Jie leis tam tikras telegramas. Vaitkaus su „Lituanica II“. Lietuvos telegramų agentūra Jam suteikti ir priimti Kau- „Elta“ visą skridimo laiką bus sudarytas didelis komitetas, į kurį įėjo visos žymiausios Lietuvos organizacijos. Leit. Vaitkų sutiks visi vieningai ir nepaprastai nuosirdžiai. Cent- ralinį komitetą sudaro atstovai nuo šių Lietuvos organiza- cijų bei įstaigų: Aero klubo, šaulių sąjungos, savanorių — kūrųjų sąjungos, atsargos ka- rininkų sąjungos, tautininkų sąjungos, socialdemokratų par- tijos, tautinės jaunomenės „Jaunosios Lietuvos“ sąjungos, katalikiškos jaunomenės „Pa- vasario“ federacijos, „Jauni- mo“ sąjungos, draugijos užsie- nio lietuviams remti, Lietuvos moterų tarybos, karo aviacijos, Kauno miesto savivaldybės, turizmo sąjungos, žurnalistų sąjungos, Vilniui vaduoti są- jungos, Lietuvos fizinio lavini- mosi sąjungos, sporto rūmų, Klaipėdos krašto lietuviškųjų organizacijų susivienijimo, Klai- pėdos krašto jaunomenės „Santara“, Didžiosios ir Mažosios Lietuvos kultūrinio ben- dradarbiavimo sąjungos, žydų karių, dalyvavusių nepriklausomybės atvadavime, sąjunga ir Vytauto Didžiojo universiteto studijos atstovai.

Tai toks Kaune, gegužės 27 d. sudarytas komitetas sutiks ir priims drąsųjį lakuną. Kaip matome, į komitetą įeina visų pažiūrų Lietuvos organizacijų atstovai. Tai faktas, kuris aiš- kiai parodo, kad Lietuva vie- ningai ir su meile pagerbs savo tautos didįjį sūnų.

Kaip lakunas Vaitkus Kaune bus sutiktas? Tai klausimas, kurį jau apsvartė augščiau- siu paminėtas komitetas. Lakuną Vaitkų sutikti numatoma tokia tvarka: kai tik Lietuvoje bus gauta žinia, kad „Lituanica II“ iš New Yorko pakilo į Kauną, Lietuvos valstybinis ra- diofonas visą laiką budės ir gy- ventojams pranešinėis apie skri- dimo eigą. Tuo būdu visi ži- nos, kur yra leit. Vaitkus ir kaip sekasi jo didelė kelionė.

smarkumu sustaugs Kauno fa- brikų sirenos ir pradės skam- binti bažnyčių varpai. Tai bus ženklas, kad Kauno gyventojai jau turi skubėti į karo aviacijos aerodromą. Manoma, kad Kaune leit. Vaitkų sutiks apie 60—70,000 žmonių. Galimas dalykas, kad ji pasitiks ir pas save pakvies Lietuvos prezi- dentas Antanas Smetona, mi- nisteriai ir augštojo karo vado- vybė. Minios žmonių, laukla- mos garbingojo svečio, dainuos dainas, visame aerodrome gres karo orkestrai. Jeigu leit. Vaitkus į Kauną atskristų die- nos metu, tai jį ties Klaipėda pasitiks ir atlydės Lietuvos ka- ro ir civilinės aviacijos eskad- rilės. Žodžiu, Lietuvos visuo- menė leit. Vaitkų sutiks vie- ningai, su didžiausiomis iškil- nimėmis ir drąsuoliams pridera- ma pagarba. Tsb.

Svarbus Atsišaukimas

Lietuvos žurnalistų Sąjunga kartu su Draugija Užsienio Lie- tuviams Remti, Viso Pasaulio Lietuvių Kongreso metu š. m. rugpjūčio mėn. 11—17 dd., šaukia spaudos atstovų konfe- renciją. Labai svarbu, kad ir Amerikos lietuvių spaudos at- stovų kuoskaitlingiausia minė- toje konferencijoje dalyvautų. DULR vardu kviečiu Amerikos lietuvių spaudą: laikraščius, žurnalus, knygų leidėjus bei rašytojus pasiųsti savo atsto- vus bei nuvykti į Kauną š. m. rugpjūčio mėn. 11—17 dd. į Spaudos Atstovų Konferenciją.

Manančių vykti į minėtą kon- ferenciją prašau ligi liepos mėn. 20 d. pranešti apie save tokių žinių:

1. Kada ir kur gimęs ir da- bartinis adresas;
 2. Kokį laikraštį ar laikra- čius atstovauji;
 3. Ką esi parašęs ir kokioj periodinėj spaudoj bendradar- biauji.
- Žinios reikalingos tam, kad iš anksto atspausdintus konfe- rencijos dalyvių sąrašus ir tuo- mi padėjus susipažinti iš visur susirinkusiems delegatams.
- Spaudos atstovai drauge ga- li būti ir kongreso atstovais, jei tik jie turi kokios nors lie- sta.

Visais reikalais, ypač atvy- kus į Lietuvą, prašau kreiptis į Draugiją Užsienio Lietuviams Remti (DULR), Nepriklausomybės aikštė 3 Nr., Kaunas, Lietuva.

R. Skipitis,
Draugijos Užsienio Lietu- viams Remti pirmininkas.

Dievas tau davė vieną veidą ir tu pasidarei kitą, sako Ham- letas.

♦ ♦ ♦
Žmogaus siela niekad nesė- sti.

V. J. B.

